

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Departament Budżetu i Finansów

KBF.410.003.04.2015

P/15/010

Tekst ujednolicony

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa

T +48 22 444 52 31, F +48 22 444 52 24

kbf@nik.gov.pl

Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/15/010 – Zlecenie podstawowych zadań organów władzy publicznej
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Budżetu i Finansów
Kontrolerzy	1. Maria Anna Rzepecka, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 92724 z dnia 18 czerwca 2015 r. (dowód: akta kontroli str. 3-4) 2. Jerzy Sołtys, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 92746 z dnia 6 lipca 2015 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Sąd Rejonowy dla Warszawy – Mokotowa w Warszawie, Al. Solidarności 58, 00 - 240 Warszawa (dalej Sąd)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Urszula Burkot, Dyrektor Sądu Rejonowego dla Warszawy – Mokotowa w Warszawie (dowód: akta kontroli str. 5, 7)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

W Sądzie opracowano i wdrożono procedury oraz mechanizmy kontroli w zakresie planowania i realizacji wydatków budżetowych, wskazano właścicieli ryzyk i wyznaczono koordynatora zarządzania ryzykiem w Sądzie. Planowanie zakresu zadań zleczanych i wydatki z nimi związane mieszczą się w zakresie planowania i realizacji wydatków budżetowych, dla których określono i wdrożono procedury udzielania zamówień publicznych oraz zasady obiegu dokumentów i kontroli księgowej.

Nie określono ryzyka odnoszącego się bezpośrednio do zlecenia zadań z uwagi na tendencję zmniejszania obciążania budżetu tymi umowami. W kontrolowanym okresie, tj. od 1 stycznia 2014 r. do 30 czerwca 2015 r., wydatki na zadania zlecone finansowane w ramach wynagrodzeń bezosobowych (§ 4170) oraz zakupu usług pozostałych (§ 4300) stanowiły 8,7% wydatków Sądu, a wydatki na zlecone zadania podstawowe – 3,0%.

W latach 2014-2015 (I półrocze) zadania związane z obsługą sprawowania wymiaru sprawiedliwości realizowane były przez osoby zatrudnione w Sądzie na umowę o pracę, na umowy zlecenia i osoby zatrudnione w agencjach pracy tymczasowej (dalej APT), w wyniku zakupu usług świadczenia pracy w tych agencjach.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie

Przedmiot i zakres badanych zadań zleconych były adekwatne do potrzeb Sądu i zgodne z charakterem jego działalności. Zadania zostały zrealizowane zgodnie z umowami, tj. terminowo i w pełnym zakresie.

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że zatrudnianie osób za pośrednictwem agencji pracy tymczasowej generuje dodatkowe koszty dla budżetu państwa, obejmujące między innymi podatek od towarów i usług (VAT), które nie są ponoszone w przypadku wykorzystania innej formy zatrudnienia. W kontrolowanym okresie dodatkowe koszty Sądu z tytułu zatrudnienia pracowników APT wynosiły 1.068,1 tys. zł.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Obowiązujące w Sądzie procedury/mechanizmy kontroli i polityka zlecania zadań

Opis stanu
faktycznego

W Sądzie obowiązywał Regulamin Kontroli Zarządczej², określający elementy systemu kontroli zarządczej, którego częściami składowymi były: regulamin zamówień publicznych, instrukcja obiegu dokumentów finansowo-księgowych, zakresy obowiązków pracowników.

(dowód: akta kontroli str. 10-50, 80-81, 338-354)

W latach 2014-2015 (I półrocze) nie były w Sądzie opracowane odrębne/dodatkowe procedury szacowania ryzyka dotyczące zlecania zadań. W ocenie Kierownictwa Sądu tworzenie procedury zlecania zadań w formie umów – zleceń promowałoby tę formę zatrudnienia. Ze względu na tendencję zmniejszania obciążania budżetu tymi umowami ograniczane są one do niezbędnego minimum, nie wymagają zatem odrębnych procedur. Przyjęto natomiast zasadę obowiązującą w Sądzie, zgodnie z którą Kierownictwo Sądu pisemnie informowane było przez kierowników komórek organizacyjnych, w formie składanych wniosków, o potrzebie zlecania zadań. Dyrektor Sądu decydował o przyznaniu środków na wnioskowane zadania dla poszczególnych, wymienionych we wniosku pracowników. Wniosek obejmował opis zadania, uzasadnienie konieczności jego zlecenia, wielkość przewidywanych wydatków, sposób wykorzystania efektów pracy oraz wskazanie formy umowy i czas jej trwania.

(dowód: akta kontroli str. 17, 64-82, 117, 135, 158-159, 292, 564-583)

W zakresie obsługi sprawowania wymiaru sprawiedliwości, umowy zlecenia zawierane były z pracownikami, a dwie umowy realizowały inne osoby fizyczne.

W wyniku badania umów cywilnoprawnych, w tym umów zleceń³ i umów zakupu usług świadczenia pracy na rzecz Sądu, stwierdzono, że:

- w każdym przypadku sporządzany był pisemny wniosek o zlecenie wykonania zadania,
- każdorazowo na zlecenie zadania wyrażał zgodę Dyrektor Sądu,
- przedmiot i zakres prac opisany we wniosku był adekwatny do potrzeb Sądu, co potwierdzane było kontrolą merytoryczną na rachunku wykonawcy zadania,

² Zarządzenie nr 42 Prezesa Sądu Rejonowego dla Warszawy – Mokotowa w Warszawie z dnia 21 grudnia 2010 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Kontroli Zarządczej.

³ Ze względu na ograniczoną ilość rodzajów umów zlecenia oraz wymóg objęcia kontrolą nie mniej niż 45 takich umów, wyniki kontroli oparto na badaniu 100% (według rejestrów, tj. 22 umowy z pracownikami Sądu i 2 umowy z pracownikami APT świadczących usługę pracy na rzecz Sądu) występujących w Sądzie umów zlecenia na realizację podstawowych zadań Sądu w kontrolowanym okresie.

- płatności dokonywano po wykonaniu zadania i zatwierdzeniu rachunku do realizacji przez Dyrektora Sądu,
- dowody i zapisy księgowe były kompletne i poprawne pod względem kontroli bieżącej i dekretacji,
- umowy zakupu usług zawierane były w wyniku przeprowadzonych, zgodnie ustawą Prawo zamówień publicznych, postępowań o zamówienie publiczne.

Rozliczenie wykonanej pracy na umowę zlecenie dokumentowane było poprzez zaświadczenie kierownika komórki, w której zadanie było realizowane o miejscu i czasie wykonanej pracy. Na wystawionych przez wykonawców rachunkach dokumentowano, podpisem osoby upoważnionej, wykonanie kontroli merytorycznej zrealizowanego zadania poprzez potwierdzenie wykonania prac zgodnie ze zleceniem i jej przyjęcia oraz sprawdzenia pod względem formalno-rachunkowym. Opisyany rachunek Dyrektor Sądu zatwierdzał do realizacji.

(dowód: akta kontroli str. 83-101, 116-157)

W sprawie udzielania zamówień publicznych obowiązywały zarządzenia⁴ Dyrektora Sądu, w których określono proces ich planowania i realizowania. Dla zamówień o wartości przekraczającej równowartość w złotych kwotę 30 tys. euro wymagane było ujęcie ich w Planie zamówień publicznych. Sporządzanie planu dokonywane było na podstawie zgłoszeń propozycji zamówień przez kierowników komórek organizacyjnych w formie wniosków zawierających nazwę i opis przedmiotu zamówienia, uzasadnienie zakupu oraz proponowany termin jego realizacji.

Każda umowa w sprawie zamówienia publicznego wymagała zaakceptowania przez Radcę Prawnego i parafowania przez Głównego Księgowego. Przy udzielaniu zamówień o wartości nieprzekraczającej równowartości w złotych kwoty 30 tys. euro wymagane było wykonanie rozeznania rynku potencjalnych wykonawców i wystąpienie z wnioskiem do Oddziału Gospodarczego. Zweryfikowany wniosek przekazywany był do Dyrektora Sądu w celu realizacji zamówienia. Rejestry umów prowadzone były dla poszczególnych ich rodzajów.

(dowód: akta kontroli str. 23-63, 358-363, 368, 537-538)

Inną formą zlecania zadań związanych z obsługą sprawowania wymiaru sprawiedliwości był zakup usług świadczenia pracy od APT.

W latach 2014-2015 (I półrocze) obowiązywały trzy umowy⁵ zawarte z agencjami pracy tymczasowej w wyniku rozstrzygnięcia postępowań o zamówienia publiczne na łączną kwotę 4.073,5 tys. zł. Kontrola tych umów wykazała, że wykonawcy zostali wyłonieni w trybie przetargu nieograniczonego, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁶ oraz zgodnie z regulacjami wewnętrznymi.

(dowód: akta kontroli str. 355-522, 538-539)

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Ustalone
nieprawidłowości

Ocena częściowa

⁴ Zarządzenie nr 31/14 z dnia 30 czerwca 2014 r. w sprawie udzielania zamówień publicznych (...) i wcześniejsze zarządzenie nr 14/2011 z dnia 7 września 2011 r.

⁵ Umowa nr 40/2013 z dnia 30 września 2013 r. zawarta na okres od 15 października 2013 r. do 14 kwietnia 2014 r., umowa nr 20/2014 z dnia 1 kwietnia 2014 r. zawarta na okres od 15 kwietnia do 31 grudnia 2014 r. i umowa nr 49/2014 z dnia 28 listopada 2014 r. zawarta na okres od 2 stycznia do 31 grudnia 2015 r.

⁶ Dz.U. 2013 r., poz. 907 ze zm.

2. Gospodarowanie środkami przeznaczonymi na finansowanie umów cywilnoprawnych

2.1. Wydatkowanie środków przeznaczonych na finansowanie umów cywilnoprawnych

Opis stanu
faktycznego

W 2014 r. wydatki na wynagrodzenia wyniosły 30.390,4 tys. zł⁷, a przeciętne zatrudnienie 526,2 osób⁸. W pierwszej połowie 2015 r. wydatki na wynagrodzenia oraz przeciętne zatrudnienie wyniosły odpowiednio 16.054,9 tys. zł i 537,9 osób.

W kontrolowanym okresie na sfinansowanie 86 umów cywilnoprawnych zawartych z osobami fizycznymi⁹, obejmującymi szkolenia, przygotowanie zasobów informatycznych Sądu do zmiany systemu, archiwizację akt spraw sądowych i realizację wniosków banków o wpisy hipoteczne oraz trzech umów zawartych z podmiotami gospodarczymi¹⁰ na zakup usług świadczenia pracy na rzecz Sądu wydatkowano 2.736,5 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 64-78, 102, 107-115, 117-157, 159, 265, 267, 278)

Liczba zawartych umów cywilnoprawnych (bez zakupu usług) ogółem w 2014 r. wynosiła 54, w tym 24 umowy zlecenia realizowało 19 własnych pracowników, 28 umów realizowało 15 innych osób fizycznych i dwie umowy o dzieło realizowane były przez dwie osoby fizyczne niezatrudnione w Sądzie.

(dowód: akta kontroli str. 104-115, 278, 551- 557)

Wartość umów – zleceń ogółem w 2014 r. wynosiła 81,0 tys. zł. Na zadania związane z obsługą sprawowania wymiaru sprawiedliwości wydatkowano 4,7 tys. zł (pięć umów), a za tę kwotę wykonano prace polegające na wyciągnięciu, przekazaniu do właściwego Wydziału Ksiąg Wieczystych oraz odłożeniu ksiąg wieczystych z tytułu wpisów Banku Nordea w liczbie 6.288 wniosków.

W I półroczu 2015 r. zawarto 32 umowy zlecenia o wartości 74,6 tys. zł. Umowy zlecenia w liczbie 17 na kwotę 9,7 tys. zł dotyczyły podstawowych zadań Sądu i realizowane były przez 19 pracowników Sądu. Wykonano prace polegające na archiwizacji akt spraw, spisaniu z natury spraw z 2000 r., wykonaniu projektów tytułów wykonawczych.

(dowód: akta kontroli str. 64-73, 277-283)

W latach 2014-2015 (I półrocze) wydatki na realizację prac dotyczących bezpośredniej obsługi wymiaru sprawiedliwości, wykonywanych na podstawie umów cywilnoprawnych wyniosły 2.597,4 tys. zł, z tego wydatki na umowy zlecenia zawarte z pracownikami – 15,2 tys. zł, z osobami fizycznymi – 1,4 tys. zł i wydatki na umowy zakupu usług wykonywania pracy na rzecz Sądu przez „pracowników tymczasowych” – 2.580,8 tys. zł. Wydatki wykonane na zakup usług ogółem (zaewidencjonowane w § 4300) w wyżej wymienionym okresie wynosiły 4.729,8 tys. zł i dotyczyły między innymi dozoru i ochrony obiektów, wywozu nieczystości i odprowadzania ścieków oraz usług pocztowych i transportowych.

(dowód: akta kontroli str. 75-78, 124-134, 238, 247, 307-309)

W planie wydatków na wynagrodzenia bezosobowe w paragrafie 4170 na 2014 r. przewidziano w Sądzie kwotę 2.000,0 tys. zł, w tym 100,0 tys. zł na wynagrodzenia bezosobowe limitowane, tj. na zadania niezwiązane z postępowaniem sądowym.

⁷ Według Rb-70 kwartalne sprawozdanie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu od początku roku do końca IV kwartału 2014 r.

⁸ W przeliczeniu na pełnozatrudnionych

⁹ Zaewidencjonowane w § 4170

¹⁰ Zaewidencjonowane w § 4300

W październiku 2014 r. Dyrektor Sądu Apelacyjnego w Warszawie zawiadomił Sąd o dwóch zmianach w planie wydatków niezwiązanych z postępowaniem sądowym, do kwoty łącznie 123,9 tys. zł. Zwiększenie to dotyczyło zadania „Wdrożenie protokołu elektronicznego w sprawach cywilnych i wykroczeniowych”¹¹. Zwiększenie planu wydatków w I półroczu 2015 r. na to zadanie wynosiło 12,4 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 199-211, 221, 224-237, 253, 549-550)

W grudniu 2014 r. Dyrektor Sądu Apelacyjnego w Warszawie zawiadomił o zmniejszeniu wydatków limitowanych o 49,0 tys. zł i zwiększeniu tą kwotą wydatków Nielimitowanych w § 4170. W 2014 r. wydatki w § 4170 ogółem wyniosły 1.902,9 tys. zł, w tym na realizację podstawowych zadań Sądu wykonywanych na umowy zlecenia – 81,0 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 232, 239-240, 247, 278, 551-557, 584-593)

W planie wydatków w § 4170 na 2015 r. przewidziano kwotę 1.800,0 tys. zł, w tym na wynagrodzenia bezosobowe limitowane 100,0 tys. zł. W dniach 19 i 20 marca 2015 r. Dyrektor Sądu Apelacyjnego w Warszawie poinformował¹² Sąd o zwiększeniu wydatków limitowanych o kwotę łączną 12,5 tys. zł przy jednoczesnym zmniejszeniu planu wydatków Nielimitowanych o tę kwotę.

(dowód: akta kontroli str. 153, 157, 234, 239, 550)

Wydatki z § 4170 w 2014 r. i I połowie 2015 r. wyniosły odpowiednio 1.902,9 tys. zł, w tym na wynagrodzenia limitowane w wysokości 74,9 tys. zł i 930,5 tys. zł, w tym limitowane 64,0 tys. zł

(dowód: akta kontroli str. 153, 157, 239, 247)

Analiza liczby osób wykonujących podstawowe zadania Sądu w I półroczu 2014 r. w porównaniu do I półrocza 2015 r. oraz wydatków na realizację tych zadań wskazuje na wzrost zatrudnienia na umowy o pracę o 14,97 osób (2,9%) w przeliczeniu na pełnozatrudnionych i wzrost wydatków na wynagrodzenia o 1.650,0 tys. zł (9,9%). Liczba osób wykonujących te zadania na umowy zlecenia w I połowie 2015 r. wynosiła 3,58 podczas gdy w I połowie 2014 r. takie umowy nie występowały, natomiast liczba osób na umowy zakupu usług świadczenia pracy wynosiła w I półroczu roku 2014 i 2015 odpowiednio 37,5 i 39,75.

(dowód: akta kontroli str. 265, 267, 274)

Wydatki wykonane w § 4300 wynosiły 3.188,9 tys. zł w 2014 r. i 1.540,9 tys. zł w I półroczu 2015 r. Ewidencjonowane w tym paragrafie wydatki dotyczyły zakupu usług, na wykonanie których zawarto umowy w liczbie odpowiednio 34 i 24 (łącznie 58), w tym trzy umowy zakupu usług na świadczenie pracy na rzecz Sądu.

Stały przyrost spraw i utrzymujące się zaległości, z jednoczesnym niezmiennym planem etatów na 2013 r. i 2014 r. wymagał stałego zasilania dodatkowymi pracownikami i stał się powodem do planowania zakupu usług świadczenia pracy i zawierania umów z agencjami pracy tymczasowej. Zgodnie z wytycznymi planowania budżetowego przekazanymi przez Dyrektora Sądu Apelacyjnego w Warszawie, zawieranie przez sąd powszechny umowy z APT mogło mieć miejsce przy spełnieniu warunków takich, jak: uwzględnienie w projekcie planu finansowego wydatków na korzystanie z usług APT, dokonanie analizy wpływu na bieżącą działalność Sądu i zachowanie procedur wynikających z przepisów o zamówieniach publicznych.

¹¹ Zmiany w planie finansowym w zakresie zwiększenia limitowanych wydatków dokonane zostały zgodnie z decyzją Sekretarza Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Jerzego Kozdronia nr DB-I-311-1715/14/1 z dnia 3 października 2014 r.

¹² Zmiany zostały dokonane zgodnie z decyzją Sekretarza Stanu Jerzego Kozdronia nr DB-I-311-467/15/1z dnia 13 marca 2015 r. (decyzja MS DB-I-311-471/15/1 z dnia 16 marca 2015 r.)

(dowód: akta kontroli str. 313, 332-333, 558)

Do zadań powierzonych osobom zatrudnionym w tym trybie, tj. za pośrednictwem agencji pracy tymczasowej należało między innymi: protokołowanie na sesjach i sporządzanie wokand, podkładanie do akt zwrotnych potwierdzeń odbioru, frankowanie listów poleconych, sporządzanie akt zastępczych i rachunków dla biegłych i świadków, archiwizowanie akt procesowych, prace związane z obsługą sędziego, przygotowywanie projektów wystąpień do osób i instytucji o informacje niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy, inne prace zlecone przez kierownika wydziału oraz wykonywanie niektórych prac z zakresu informatyki. Prace te mieściły się w zakresach obowiązków protokolanta sądowego, asystenta sędziego i innych pracowników biurowych zatrudnionych w Sądzie na umowę o pracę.

(dowód: akta kontroli str. 273-283, 292-203, 312-334, 393-394, 443-444, 516-519)

Minister Sprawiedliwości, pismem z dnia 10 lipca 2015 r.¹³, poinformował o podjęciu decyzji o zakończeniu zatrudniania pracowników za pośrednictwem agencji pracy tymczasowej. Jednocześnie w piśmie tym wskazano, że podjęte zostaną działania w celu zwiększenia w budżecie na 2016 r. wydatków na wynagrodzenia na utworzenie dodatkowych etatów.

(dowód: akta kontroli str. 540-548)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli krytycznie ocenia praktykę powierzania prac należących do zakresów obowiązków asystentów sędziego, sekretarza sądowego oraz innych pracowników sądowych osobom zatrudnianym przez podmiot świadczący usługi w zakresie pracy tymczasowej. Ponadto zwraca uwagę na ponoszenie przez Sąd dodatkowych kosztów zatrudniania w związku z pośrednictwem agencji pracy tymczasowej, w kontrolowanym okresie w kwocie 1.68,1 tys. zł, w tym podatku od towarów i usług (VAT) 370,6 tys. zł.

2.2. Prawidłowość realizacji umów cywilnoprawnych na wykonanie podstawowych zadań Sądu

Opis stanu
faktycznego

Badaniem objęto próbę 24 (100%) występujących w Sądzie w kontrolowanym okresie umów cywilnoprawnych, którą stanowiły umowy zlecenia na podstawowe zadania Sądu, w tym z pracownikami Sądu – 22 umowy i z innymi osobami fizycznymi¹⁴ - dwie umowy.

W wyniku kontroli tych umów stwierdzono, że przedmiot i zakres zleczanych zadań zapisanych w umowach zleceń odpowiadały potrzebom Sądu i były zgodne z wnioskami składanymi przez kierowników komórek organizacyjnych Sądu. Wnioski analizowane były pod względem finansowym i zatwierdzane przez Dyrektora Sądu. Treść umów zleceń opracowywał Oddział Kadr. Umowy zawierały niezbędne elementy do ich późniejszego rozliczenia, tj. opis przedmiotu umowy i termin jego wykonania, warunki odbioru i rozliczenia zadania, termin i warunki zapłaty oraz zabezpieczenie interesów Sądu. Wszystkie umowy podpisane były przez Dyrektora Sądu. Zadania zlecane pracownikom Sądu wykonywane były poza godzinami pracy na terenie Sądu, a w trzech przypadkach w zakresie prac informatycznych, w miejscu zamieszkania pracownika.

¹³ Pismo DB-III-311-147/15 Ministra Sprawiedliwości w związku z korespondencją prowadzoną przez Sąd Apelacyjny w Warszawie oraz Prezesów Sądów Okręgowych: w Warszawie i Warszawa-Praga w Warszawie dotyczącej korzystania przez sądy powszechne z usługi agencji pracy tymczasowej.

¹⁴ Osoby te zatrudnione były w APT i pracowały w Sądzie za pośrednictwem agencji. Jako dodatkową pracę wykonywały zadania na umowę zlecenie.

(dowód: akta kontroli str. 71, 75-78, 83-101, 124-157)

Prace wykonane na powyższe umowy zlecenia polegały na wyciągnięciu, przekazaniu do Wydziału oraz odłożeniu ksiąg wieczystych z tytułu wpisów Banku Nordea w liczbie 8.177 wniosków, spisu z natury 2.658 sztuk akt, spisu z natury 2.758 spraw z 2000 r., archiwizacji 2.850 sztuk spraw karnych i 450 spraw wykonawczych oraz wykonaniu 6.500 sztuk projektów (szablonów) tytułów wykonawczych.

(dowód: akta kontroli str. 64-73, 75-78, 116-157)

Zlecenie zadań wynikało z konieczności ograniczenia powstających zaległości i utrzymania załatwiania spraw na poziomie ich wpływu. W kontrolowanym okresie w tym celu zawierane były również umowy zakupu usług świadczenia pracy na rzecz Sądu. W latach 2014 – I połowa 2015 r. obowiązywały kolejno po sobie trzy umowy zakupu usług na świadczenie pracy na rzecz Sądu zawarte z agencjami pracy tymczasowej. Przedmiotem umów było wykonywanie przez „pracowników tymczasowych” prac administracyjno-urzędniczych w zakresie biurowości sądowej oraz informatyki, a zakres tych prac wynikał z braków kadrowych i zamrożenia limitów etatów oraz płac od 2008 roku.

(dowód: akta kontroli 312- 334, 559-563)

Szczegółowy opis przedmiotu każdej umowy stanowił załącznik do umowy, w którym przedstawiono minimalne miesięczne wynagrodzenie gwarantowane przez APT dla osób wykonujących określony zakres prac, warunki, jakie powinien spełniać „pracownik tymczasowy”, w tym poziom wykształcenia i posiadane umiejętności oraz ilość osób do wykonywania określonych prac. Z trzech obowiązujących w okresie lat 2014 – 2015 (I półrocze) umów podpisanych przez Dyrektora Sądu, w dwóch zawarto zapis stanowiący, że *Zamawiający, w okresie trwania umowy, zamierza przeznaczyć na jednorazową wypłatę nagród uznaniowych kwotę w wysokości 37.675,0 zł w umowie zawartej na okres od 15 kwietnia do 31 grudnia 2014 r. oraz 54.000,0 zł w umowie zawartej na okres od 2 stycznia do 31 grudnia 2015 r.*

(dowód: akta kontroli str. 102-103, 307-309, 387-394, 437-444, 503-519)

Umowy rozliczano w okresach miesięcznych. Na fakturach wystawionych przez agencję pracy tymczasowej upoważniony pracownik Sądu dokonywał opisu realizacji zadań z podaniem liczby osób wykonujących zadania i czasu ich pracy, w tym nieobecności z powodu urlopów, zwolnień lekarskich i innych przyczyn.

Rozliczenie umów:

1. Umowa 40/2013 zawarta 30 września 2013 r. na okres od 15 października 2013 r. do 14 kwietnia 2014 r. Wartość umowy brutto na cały okres obowiązywania wynosiła 712.260,0 zł. Z tytułu realizacji tej umowy w okresie kontrolowanym wypłacono 513,7 tys. zł. Koszt jednego pracownika APT w porównaniu do zatrudnionego bezpośrednio w Sądzie z wynagrodzeniem brutto 1.900,0 zł był wyższy o 930,0 zł, z wynagrodzeniem brutto 2.300,0 zł – wyższy o 1.120,0 zł i z wynagrodzeniem brutto 3.000,0 zł – o 1.460,0 zł. Przez 3,5 miesiąca, tj. od 1 stycznia do 14 kwietnia 2014 r. obowiązywania umowy, dodatkowy koszt Sądu na wynagrodzenia wynosił odpowiednio: dla 11 pracowników APT – 35,8 tys. zł, dla 23 pracowników APT – 90,2 tys. zł i dla dwóch pracowników APT – 10,2 tys. zł. Dodatkowy koszt zatrudnienia 36 pracowników APT w okresie 3,5 miesiąca wyniósł 136,2 tys. zł, w tym VAT 63,1 tys. zł.
2. Umowa 20/2014 zawarta 1 kwietnia 2014 r. na okres od 15 kwietnia do 31 grudnia 2014 r. Wartość umowy brutto na cały okres obowiązywania

wynosiła 1.534.224,19 zł, w tym deklarowana przez Sąd kwota, która może być przeznaczona na nagrody dla pracowników APT – 37,7 tys. zł. Z tytułu realizacji w 2014 r. tej umowy wypłacono 1.332,7 tys. zł. Koszt jednego pracownika APT w porównaniu do zatrudnionego bezpośrednio w Sądzie z wynagrodzeniem brutto 1.900,0 zł był wyższy o 940,0 zł, z wynagrodzeniem brutto 2.700,0 zł – wyższy o 1.992,4 zł i z wynagrodzeniem brutto 3.000,0 zł – o 2.177,4 zł. Przez 8,5 miesiąca, tj. od 15 kwietnia do 31 grudnia 2014 r. obowiązywania umowy, dodatkowy koszt Sądu na wynagrodzenia wynosił odpowiednio: dla 17 pracowników APT - 216,6 tys. zł, dla 23 pracowników APT – 389,5 tys. zł i dla dwóch pracowników APT – 37,0 tys. zł. Dodatkowy koszt zatrudnienia 42 pracowników APT w okresie 8,5 miesiąca wynosił 643,1 tys. zł, w tym VAT w kwocie 255,9 tys. zł. VAT w kwocie 6,1 tys. zł był dodatkowym kosztem wypłaconych nagród w wysokości 32,8 tys. zł.

3. Umowa 49/2014 zawarta w dniu 28 listopada 2014 r. na okres od 2 stycznia do 31 grudnia 2015 r. Wartość brutto umowy wynosiła 1.827,0 tys. zł, w tym deklarowana przez Sąd kwota, która może być przeznaczona na nagrody dla pracowników APT – 54,0 tys. zł. Z tytułu realizacji umowy w I połowie 2015 r. wypłacono 701,6 tys. zł. Koszt jednego pracownika APT w porównaniu do zatrudnionego bezpośrednio w Sądzie z wynagrodzeniem brutto 1.900,0 zł był wyższy o 940,0 zł, z wynagrodzeniem brutto 2.700,0 zł – wyższy o 1.310,0 zł i z wynagrodzeniem brutto 3.000,0 zł – o 1.205,0 zł. Przez 6 miesięcy, tj. od 1 stycznia do 30 czerwca 2015 r., dodatkowy koszt Sądu na wynagrodzenia wynosił odpowiednio: dla 18 pracowników APT – 101,5 tys. zł, dla 22 pracowników APT – 172,9 tys. zł i dla dwóch pracowników APT – 14,5 tys. zł. Dodatkowy koszt zatrudnienia 42 pracowników APT w okresie 6 miesięcy wynosił 288,9 tys. zł, w tym VAT w kwocie 45,5 tys. zł. Ogółem dodatkowy koszt wynagrodzeń Sądu dla pracowników APT według danych umowy w okresie jej obowiązywania przez 12 miesięcy wynosi 577,8 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 75-76, 190-198, 212-214, 284-311, 524-537, 594-599)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w badanym obszarze.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli wnioskuje o podjęcie działań organizacyjnych umożliwiających odchodzenie od zlecania na zewnątrz prac należących do zakresu obowiązków asystentów sędziów, sekretarzy sądowych i innych pracowników sądowych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Budżetu i Finansów Najwyższej Izby Kontroli.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 26 sierpnia 2015 r.

Za zgodność z treścią Uchwały Zespołu
Orzekającego Komisji Rozstrzygającej
w Najwyższej Izbie Kontroli
Nr KPK-KPO.443.184.2015
z dnia 13 października 2015 r.

Dyrektor
Departamentu Budżetu i Finansów

Stanisław Jarosz
Warszawa, dnia ... października 2015 r.